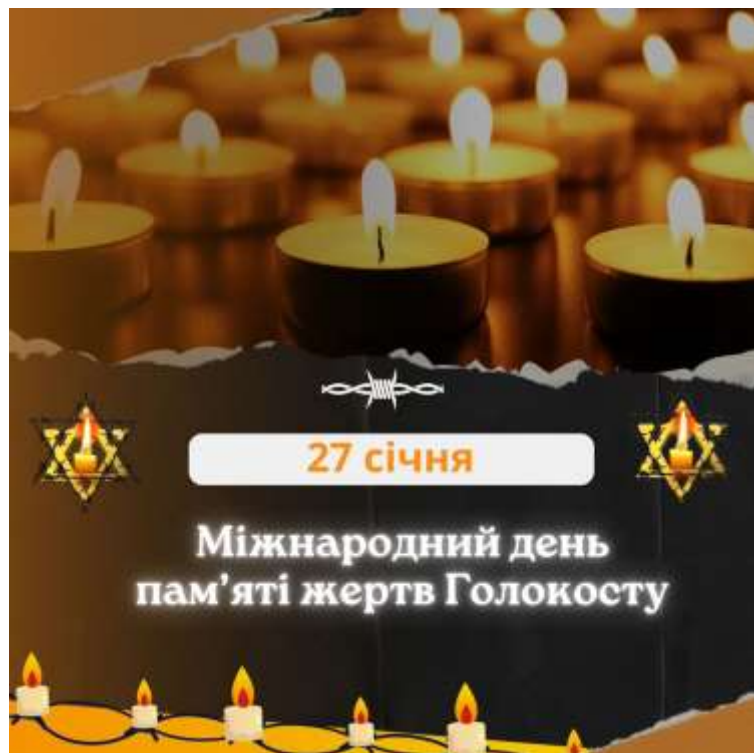

**МУЗЕЙ ГЕНОЦИДУ «ТЕРИТОРІЯ ПАМ'ЯТІ»
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА
ФОНД ПІДТРИМКИ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»;
ЛОС-АНДЖЕЛЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (LOS ANGELES UNIVERSITY)
(USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF
SAMARIA) (ISRAEL);
ЗАХІДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТІМІШОАРИ (WESTERN UNIVERSITY
OF TIMISOARA) (ROMANIA)**

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
«ПРОБЛЕМА ГЕНОЦИДУ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА»**

(Одеса, 23-24 січня 2025 року)

Одеса -2025

УДК:

Проблема геноциду: виклики сучасного суспільства. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 23-24 січня 2025 р.) 88 с.

Рецензенти:

Готинян Віталія Віталіївна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри культурології Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Наумкіна Світлана Михайлівна - доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Проблема геноциду: виклики сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують концепцію геноциду в творах Рафаля Лемкіна: філософське та правове підґрунтя; культурний геноцид: від доктрини до відповідальності; геноциди ХХ століття та їх вплив на генезу моральних складових людства; геноцидальні практики Російської імперії і їх доктринальне підґрунтя; вплив рішень міжнародних кримінальних трибуналів на колективну пам'ять щодо геноцидів; меморіалізація пам'яті жертв геноцидів; геноцидальний вимір агресії Росії проти України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 12 від 27 березня 2025 р.)

«Проблема геноциду: виклики сучасного суспільства»

23-24 січня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Козленко Павло Юхимович – голова правління Громадської організації «Одеський центр дослідження Голокосту»

Таким чином, програма НУШ демонструє, як поєднання сучасних технологій і прогресивних освітніх методик сприяє формуванню компетентностей XXI століття.

Отже, освітні технології відкривають нові горизонти для розвитку творчості. Завдяки інтерактивним інструментам, гейміфікації та персоналізованому підходу учні мають більше можливостей для самореалізації. Українським педагогам та вченим у найближчому майбутньому важливо зосередитися на доступності технологій, підвищенні своєї кваліфікації та розробці нових інтеграційних методик, що сприяють розкриттю творчого потенціалу кожної дитини.

Список використаних джерел:

1. Нова українська школа (NUSh). URL: <https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
2. OECD. Освітні звіти та дослідження. URL: https://www.oecd.org/eurasia/competitiveness-programme/eastern-partners/Skills_Gap_Assessment_Ukraine_UKR.

Поплавська Тетяна Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, *Університет Ушинського, м. Одеса, Україна*,
Дмітрієва Діана, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, художньо-графічний факультет, *Університет Ушинського, м. Одеса, Україна*

ГУМАНІТАРИЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДУ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Сучасне українське суспільство характеризується динамічними змінами в економіці, політиці, культурі, у відносинах між суспільством та особистістю, суспільством та державою. Під впливом цих змін вища освіта, як частина соціальної системи, теж перебудовує свою структуру, зміст та напрями розвитку. Одним з найважливіших аспектів змін, що відбуваються, стає посилення уваги до особистості, розвитку її свідомості та самосвідомості, культурного та професійного потенціалу.

З позиції саме такого розуміння ролі вищої освіти, особливої значущості набула проблема гуманітаризації освіти, що сприяє подоланню однобічності та фрагментарності підготовки фахівців, розширенню їх культурного кругозору, становленню та розвитку громадянської позиції та професійно-творчої діяльності після закінчення вузу.

Цілі та орієнтація української освіти на формування «людини культури» також зумовлюють необхідність принципово іншого підходу до підготовки фахівця, а саме: розкривати її не тільки в поняттях «знання» та «вміння», а й у

поняттях культури: «моральна культура», «інформаційна» культура», «гуманітарна культура», технічна культура», «професійна культура» тощо. За такого підходу «знання» і «вміння» переходять із рангу стратегічних понять до тактичних. Крім того, колишнє розмежування освіти на змістовну та процесуальну компоненти втрачає сенс, бо до структури змісту включається і навчальна діяльність, яка також стає змістовною основою освіти.

У цьому необхідність гуманітаризації як особливої «технології», як психолого-педагогічного механізму здійснення гуманістичних ідей у педагогічному процесі вищої школи ще більше актуалізується.

Гуманітаризація вищої освіти — це процес, який спрямований на посилення ролі гуманітарних дисциплін у формуванні інтелектуальних, етичних та світоглядних якостей майбутнього фахівця. У сучасному світі, де глобалізація та технологічні зміни швидко трансформують суспільство, гуманітарні науки стають основою для формування критичного мислення, креативності та здатності приймати етично виважені рішення. Наприклад, вивчення філософії допомагає студентам зрозуміти основні питання буття, пошук сенсу життя та суспільної гармонії.

В Україні особливої актуальності набувають підходи до інтеграції гуманітарних дисциплін у технічні спеціальності. Наприклад, курси такі як «Етика та штучний інтелект» допомагають студентам-технікам зрозуміти соціокультурні виклики, пов'язані з новими технологіями.

Новітні методи, такі як кейсовий метод або дискусії, сприяють розвитку критичного мислення, навичок комунікації, а також розуміти необхідність глобального мислення та міжкультурного діалогу.

Наразі гуманітаризація набуває нових форм у контексті використання сучасних технологій. Впровадження онлайн-платформ, таких як Coursera та EdX, дозволяє студентам з різних стран здобувати гуманітарні знання. В Україні, зокрема, активно розвиваються цифрові ресурси, спрямовані на підвищення доступності гуманітарної освіти (наприклад, Відкритий університет Майдану).

На нашу думку, гуманітаризація освіти справді стане причинно-детермінуючим фактором формування професійної культури особистості майбутнього фахівця, якщо:

- вона виступає як методологічний базис і необхідна передумова формування готовності фахівця до здійснення гуманістично орієнтованої професійної діяльності;
- визначено організаційні та психолого-педагогічні умови гуманітаризації освітнього процесу та методичні шляхи їх реалізації;
- навчальна та педагогічна робота з освоєння студентом загальної та професійної культури здійснюватиметься в єдності ціннісно-сміслової спрямованості змісту освіти та особистісно-орієнтованих освітніх технологій з урахуванням особливостей освітнього середовища ВНЗ, індивідуальних запитів та реальних можливостей учнів;
- форми та методи навчання вже на етапі їх проектування будуть, з одного боку, орієнтовані на гуманізацію спілкування у навчально-виховному процесі, а з

іншого – на підготовку фахівця як людини культури, здатної до здійснення гуманістично спрямованої професійної діяльності.

Отже, гуманітаризація освіти є важливим етапом у формуванні сучасного фахівця, здатного адаптуватися до викликів сучасності. Для забезпечення цієї мети необхідно вдосконалювати методи викладання гуманітарних дисциплін, а також розвивати цифрові платформи та інноваційні підходи.

Список використаних джерел:

1. Coursera, EdX — онлайн-платформи для гуманітарної освіти.
2. Відкритий університет Майдану (ВУМ).

Поплавська Тетяна Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, *Університет Ушинського, м. Одеса, Україна*,

Барков Степан Федорович, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ОНП «Філософія», *Університет Ушинського, м. Одеса, Україна*

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ОСВІТИ

У сучасному світі, де спостерігаються виклики глобалізації, цифровізації та моральної кризи, формування духовно-ціннісної сфери особистості набуває особливого значення. Освіта, будучи інструментом соціалізації та розвитку, покликана не лише забезпечувати знаннями, але й формувати високі моральні ідеали, етичні переконання та духовну гармонію, так думали і до того прагнули видатні українські педагоги Костянтин Дмитрович Ушинський та Василь Олександрович Сухомлинський.

Звернення до культурної спадщини цих видатних педагогів дозволить нам зробити аналіз можливостей і засобів освіти, які сприяють вихованню духовно-ціннісної сфери особистості, що є актуальною проблемою у сучасному філософсько-освітньому дискурсі.

Духовно-ціннісна сфера особистості – це система уявлень, ідеалів, переконань і моральних принципів, які визначають поведінку людини та її ставлення до світу. Ця сфера формується у процесі виховання у родині та засобами освіти у школі. Особливості цього процесу полягають у формуванні високих моральних ідеалів, етичних переконань і духовного світогляду. Воно спрямоване на розвиток особистості, здатної жити за принципами добра, справедливості та любові до ближнього. У центрі цього процесу – виховання здатності до самопізнання, усвідомлення сенсу життя та формування гармонійного зв'язку між людиною і світом.

Українська педагогіка здавна приділяла значну увагу формуванню духовності, ця тема розглядалась та розвивалась такими корифеями філософсько-освітньої думки як К.Д. Ушинський та В.О. Сухомлинський.

Костянтин Дмитрович Ушинський, основоположник наукової педагогіки в Україні, значну увагу приділяв формуванню духовності у процесі виховання.